

Undervisernoter: Alarm- og pejlesystemer

Døgninstitutioner og private opholdssteder

Voksenansvar for anbragte børn og unge

Alarm- og pejlesystemer

- Private opholdssteder
- Døgninstitutioner

Undervisernoterne består af to dele.

1. del: Baggrundsviden til underviseren
2. del: Noter til de enkelte dias til undervisningen.

Del 1: Baggrundsviden til underviseren

Overskrift	Noter
Anvendelsesområde:	Materialet er målrettet til undervisning af ledere og medarbejdere på private opholdssteder og på alle typer af døgninstitutioner, dvs. åbne døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner, samt sikrede og særlig sikrede afdelinger på sikrede døgninstitutioner.
Regler i fokus:	Modulet har fokus på § 17 i lov om voksenansvar samt § 20 i bekendtgørelsen om voksenansvar. Lovens § 17 giver hjemmel til, at kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges opholdskommune kan træffe afgørelse om, at der i en begrænset periode må anvendes alarm- eller pejlesystem til et anbragt barn eller ung med nedsat psykisk funktionsevne, når en række nærmere angive betingelser er opfyldt. <i>§ 17. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service i særlige tilfælde træffe afgørelse om for en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller</i>

	<p><i>pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade: anbringelsesstedet skader sig selv eller andre.</i> 2) <i>det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko og</i> 3) <i>forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.</i> <p><i>Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af alarm- eller pejlesystemer, herunder om udstrækningen af den periode, hvor der kan anvendes alarm- eller pejlesystemer, og hvilke typer alarm- eller pejlesystemer der kan anvendes. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens behandling af ansøgninger om anvendelse af alarm- eller pejlesystemer.</i></p> <p>Bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge har i §20 bestemmelser om anvendelse af alarm og pejlesystemer</p> <p>Reglerne er endvidere uddybet i vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge, pkt. 120-131.</p>
<p>Anvendte kilder til materialet:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 619 af 8. juni 2016) • Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (Lov nr. 647 af 8. juni 2016) • Forslag til Lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge (Lovforslag nr. L 162, Fremsat den 30. marts 2016 af social- og indenrigsministeren) • Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 1543 af 13. december 2016) • Lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 1544 af 13. december 2016) • Bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge (Bek. nr. 1707 af 20. december 2016) • Vejledning til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Vej. nr. 10370 af 21. december 2016) • Betænkning fra Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget) (Betænkning nr. 1551. Marts 2015) • Konsulentbistand i relation til magtanvendelsesudvalget Afrapportering. Rambøll, november 2013. • Forslag til lov om ændring af lov om social service (Alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted) (Lovforslag nr. L 99. Fremsat den 15. december 2010)
<p>Materialets anvendelse:</p>	<p>Materialet er udarbejdet, så det foruden at indgå i en samlet kursusdag om reglerne i lov om voksenansvar kan stå som et selvstændigt</p>

	<p>undervisningsforløb, fx. ved en temadag, et personalemøde eller lignende. Hvor materialet anvendes som et selvstændigt undervisningsforløb anbefales det, at der indledes med en præsentation ud fra modulet, der giver en generel introduktion til lov om voksenansvar.</p>
<p>Baggrund for lov om voksenansvar for anbragte børn og unge</p>	<p>I juni 2013 nedsatte den daværende regering Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget). Udvalget havde til formål at afklare, beskrive og analysere de etiske, juridiske og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for anbragte børn og unge, herunder en analyse af udfordringerne ved det daværende regelsæt. Magtanvendelsesudvalget skulle endvidere komme med forslag til et kommende regelsæt.</p> <p>Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var bl.a., at både Folketingets Ombudsmand og Folketingets § 71-tilsyn havde påpeget, at det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse på børne- og ungeområdet var uklart.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget havde en bred sammensætning af medlemmer bl.a. med kommunale og regionale repræsentanter, repræsentanter for relevante organisationer for praksisfeltet samt børneorganisationer samt faglige eksperter. I udvalgsarbejdet deltog tre børneeksperter, som tidligere har været anbragt. Daværende direktør ved Folketingets ombudsmand Jens Møller fungerede som formand for udvalget. Børnerådet sikrede endvidere yderligere inddragelse af børn og unge gennem tre børneekspertgrupper.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget afgav i marts 2015 betænkning nr. 1551/2015 om Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget anbefalede, at der blev udarbejdet et helt nyt og selvstændigt regelsæt om magtanvendelse over for anbragte børn og unge med en tydeliggørelse af de eksisterende regler, herunder med tydeliggørelse af børn og unges rettigheder i relation til magtanvendelse og andre indgreb i deres selvbestemmelsesret. På enkelte områder anbefalede udvalget en vis udvidelse af adgangen til at gribe ind overfor anbragte børn og unge, herunder muligheden for afværgehjælp og undersøgelse af et barn eller en ung person på sikrede døgninstitutioner. Udvalget tog i sine overvejelser og anbefalinger udgangspunkt i børn og unges grundlæggende rettigheder, herunder retten til omsorg og beskyttelse.</p> <p>Den 5. november 2015 indgik Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti en aftale om rammerne for voksenansvar over for anbragte børn og unge (Klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge). Aftalen følger op på aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2016 for social- og indenrigsområdet. Aftalen ligger sig tæt op ad anbefalingerne fra Magtanvendelsesudvalget, og loven om voksenansvar for anbragte børn og unge er en udmøntning af den politiske aftale.</p>

	<p>Lov om voksenansvar har til formål at fastsætte rammer for plejefamilier og personales adgang til, som led i varetagelsen af den daglige omsorg, at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges Selvbestemmelsesret og sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.</p> <p>Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge regulerer forholdene under anbringelsen, og den indeholder således blandt andet flere af de bestemmelser, der før fandtes i servicelovens §§ 123-123d samt den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelse. Bestemmelser om afgørelser om anbringelse og kriterier for anbringelse på delvis lukkede afdelinger og delvis lukkede institutioner samt sikrede afdelinger og særlig sikrede afdelinger er samlet i servicelovens §§ 63a-63c i kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.</p>
<p>Lidt historik ift. alarm og pejlesystemer</p>	<p>Bestemmelsen om alarm- og pejlesystem til anbragte børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne blev indført i serviceloven i foråret 2011.</p> <p>På daværende tidspunkt var der eksempler på, at børn og unge, med betydelig nedsat psykisk funktionsevne og uden evne til at tage vare på sig selv, ubemærket havde forladt anbringelsesstedet og begivet sig af sted.</p> <p>Det kunne fx være større børn, der er udviklingshæmmede, som reelt fungerer som mindreårige børn, og som derfor er nødt til at have en voksen person med sig for at færdes sikkert i trafikken og på andre farebetonede steder som togstationer, ved søer, moser, åer og havebassiner samt ved broer eller under hensyn til vejrforhold. Tilsvarende eksempler var på det tidspunkt kendt med ældre mennesker med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne. I forhold til sidstnævnte persongruppe var der blevet lovgivet således, at der var de nødvendige muligheder for bedre at kunne drage den nødvendige omsorg for de ældre mennesker. Loven i 2011 skulle give de samme muligheder ift. anbragte børn og unge.</p>

Del 2: Noter til de enkelte dias

Dias 2:

Rettigheder og indgreb heri

VÆR ALTID OPMÆRKSOM PÅ:

§ 17 i lov om voksenansvar om alarm og pejlesystemer er en undtagelse fra hovedreglen – retten til privatliv, som den er formuleret i grundlov og internationale konventioner.

Alarm- og pejlesystemer 2

Dias 2	<p>Noter: Rettighed og indgreb heri</p> <p>Dette dias har til formål at angive sammenhængen mellem rettighed og lovregel om indgreb.</p>
--------	---

Dias 3:

<p>Rettighed</p> <p>Ret til respekt for sit privatliv:</p> <ul style="list-style-type: none">• Begrebet "privatliv" beskytter individets personlige sfære i bred forstand• Privatliv omfatter bl.a.:<ul style="list-style-type: none">• Integritet• Familieliv• Hjem• Personfølsomme oplysninger <p>Væsentlige bestemmelser:</p> <ul style="list-style-type: none">• Den Europæiske menneskerettighedskonvention artikel 8• FN's Børnekonventions artikel 16 <p style="text-align: center;">Alarm- og pejlesystemer 3</p>
--

Dias 3	<p>Note: Respekt for privatlivet</p> <p>Ret til respekt for privatlivet</p> <ul style="list-style-type: none">• Begrebet "privatliv" (EMRK) er et overbegreb, der beskytter individets personlige sfære i bred forstand• Privatliv omfatter bl.a.:<ul style="list-style-type: none">• Personlig integritet• Familieliv• Hjem• Personfølsomme oplysninger <p>Det betyder for anbragte børn og unge, bl.a. at:</p> <ul style="list-style-type: none">• At de som udgangspunkt skal kunne have deres ting for dem selv, og at der skal være helt særlige grunde til, at personalet på anbringelsessteder kan gennemgå deres ejendele.• At plejeforældre og personale på anbringelsessteder ikke må læse deres korrespondance eller overhøre deres telefonsamtaler, medmindre børn og unge-udvalget har truffet en særlig afgørelse herom.• At de kan forvente, at personale, plejeforældre og andre børn banker på døren til deres værelse inden de går ind. <p>Tre bestemmelser er centrale, når det gælder beskyttelsen af privatlivet, og særligt offentlige myndigheders indgreb overfor børn og unges privatliv:</p> <ul style="list-style-type: none">• Den Europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK), Artikel 8• Børnekonventionen artikel 16:
--------	--

Gengivelsen af ordlyden i de to relevante bestemmelser, er alene til underviserens orientering. Bestemmelserne skal ikke gennemgås.

Den europæiske menneskerettighedskonvention: Artikel 8

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Børnekonventionens § 16

1. Intet barn må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme.

2. Barnet har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne angreb

Dias 4:

<p>Målgruppe og formål</p> <p>Målgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne• Anbragt på et opholdssted eller døgninstitution• Uden evne til at kunne færdes selv i trafikken og naturen• Risikoen for personskaade skal være sandsynliggjort <p>Formål</p> <ul style="list-style-type: none">- At skabe tryghed og sikkerhed for anbragte børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, og som mangler evnen til at færdes udendørs på egen hånd- At give større udfoldelsesmuligheder og livskvalitet til børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, hvor der er sikkerhedsproblemer med deres færden på egen hånd <p style="text-align: center;">Alarm- og pejlesystemer 4</p>

Dias 4	<p>Noter: Formål og målgruppe</p> <p>Bestemmelsen om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne er med visse sproglige ændringer en videreførelse af den tidligere gældende regel i servicelovens § 123 d.</p> <p>Supplement til den pædagogiske indsats</p> <p>Døgninstitutioner og opholdssteder har med § 17, stk. 1, i voksenansvarsloven mulighed for i særlige tilfælde at supplere den pædagogiske støtte og den omsorgsmæssige indsats med brug af personlige alarm- eller pejlesystemer over for målgruppen for at undgå personskaader hos de pågældende børn og unge samt hos andre borgere, fx trafikanter.</p> <p>Personlige alarm- eller pejlesystemer giver ikke barnet eller den unge en større trafiksikkerhed, men er et redskab til at lokalisere barnet eller den unge og dermed et redskab, der kan bidrage til at afværge risikoen for alvorlig personskaade.</p> <p>Personlige alarm- eller pejlesystemer hverken kan eller må erstatte det pædagogiske arbejde på anbringelsesstederne. Der skal løbende arbejdes med den pædagogiske indsats i forhold til barnet eller den unge, så der udvikles pædagogiske metoder, som i videst muligt omfang kan erstatte anvendelsen af alarm- eller pejlesystemet i det konkrete tilfælde.</p> <p>Målgruppe:</p> <p>Det er efter lovens § 17, stk. 1, muligt i særlige tilfælde at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet udsætter sig selv eller andre for personskaade.</p>
--------	---

Der kan bl.a. være tale om større børn med betydelige kognitive funktionsnedsættelser, herunder med udviklingshæmning eller autisme, som reelt fungerer som mindreårige børn, og som derfor er nødt til at have en voksen person med sig for at færdes sikkert i trafikken og på andre farebetonede steder som togstationer, ved søer, moser, åer og havebassiner samt ved broer eller under hensyn til vejrforhold.

Der er tale om en adgang til at anvende et personligt alarm- eller pejlesystem i særlige tilfælde over for et barn eller en ung med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når en række betingelser er opfyldt. Der er således ikke tale om en adgang til at anvende alarm- eller pejlesystemer over for alle anbragte børn og unge

Formål:

Formålet med bestemmelsen er at give mulighed for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer over for den lille gruppe af børn og unge, der er anbragt på døgninstitution eller opholdssted, og som har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, og som mangler evnen til at færdes alene i trafikken eller finde rundt på steder, hvor omgivelserne kan udgøre en fare for barnet eller den unge.

Formålet er således at medvirke til at skabe øget tryghed og sikkerhed for disse børn og deres forældre. Samtidig får anbringelsesstederne et redskab til at håndtere en svær situation i de særlige tilfælde, hvor det vurderes, at et alarm- og pejlesystem kan medvirke til at afværge denne risiko. Det er endvidere et formål med anvendelse af et alarm- eller pejlesystem, at barnet eller den unge herved får større udfoldelsesmuligheder og livskvalitet. (jf. lovforslag nr. L 99 /2010 samt lovforslag nr. L 162/2016, bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser)

Dias 5:

<p>Overblik over bestemmelsens indhold</p> <p>Anvendelsesområde Børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne anbragt på en døgninstitution og et opholdssted.</p> <p>Form for indgreb Overvågning af barnets færden ved brug af bestemte alarm- og pejlesystemer.</p> <p>Beslutning- og afgørelseskompetence. Anbringende kommune: Generel beslutning om bestemmelsens anvendelse. Anbringelsessted: Tager stilling til om der skal ansøges for et konkret barn. Anbringende kommune: Giver, pba. ansøgning, tilladelse ift. et konkret barn.</p> <p>Betingelser for indgreb Forældresamtykke samt dokumentation og beskrivelser af en række nærmere angivne forhold, se nedenfor..</p> <p style="text-align: center;">Alarm- og pejlesystemer 5</p>

Dias 5	<p>Noter: Overblik over bestemmelsens indhold</p> <p>Dette dias giver overblikket over de forskellige elementer, der indgår i bestemmelsen. Selve bestemmelsen er i høj grad møntet på sagsbehandlingen hos den anbringende kommune, men anbringelsesstedet har en central rolle ved selve ansøgningen.</p> <p>Alarm- og pejlesystemer kan anvendes til børn og unge, der falder inden for målgruppen, jf. ovenfor, og som har ophold på et anbringelsessted, der er godkendt efter servicelovens § 66 stk. 1 nr. 5 og 6.</p> <p>De enkelte elementer uddybes nedenfor.</p>
--------	--

Dias 6:

Form for indgreb

To former for systemer kan lovligt anvendes til overvågningen:

1. Personlige alarmsystemer, der kan advare personalet, hvis barnet eller den unge forlader boligen, og
2. Personlige pejlesystemer, der kan anvendes til at lokalisere barnet eller den unge, hvis denne er bortkommet fra døgninstitution eller opholdssted.

Der skal være tale om personlige systemer.

Omfatter ikke:

- Videokameraer eller lignende (da kontinuerlig overvågning ikke er lovlig)
- Kodelåse, der forudsætter indtastning af en særlig kode
- Aflåsning af udgangsdøren med henblik på at tilbageholde barnet eller den unge

Alarm- og pejlesystemer

6

Dias 6	<p>Noter: Form for indgreb</p> <p>To former for systemer kan lovligt anvendes efter voksenansvarslovens § 17:</p> <ol style="list-style-type: none">1) personlige alarmsystemer, der kan advare personalet eller pårørende, hvis barnet eller den unge forlader boligen, og2) personlige pejlesystemer, der kan anvendes til at lokalisere barnet eller den unge, hvis denne har forladt anbringelsesstedet. <p>Der er således en afgrænsning af de systemer, som lovligt kan anvendes for at begrænse eller holde øje med barnet eller den unges udgang fra anbringelsesstedet.</p> <p>Det er alene personlige systemer, herunder GPS, der kan anvendes. Herved forstås, at systemerne kun må registrere den enkeltes udgang fra døgninstitutionen eller opholdsstedet eller færden uden for disse. Der er således efter bestemmelsen ikke hjemmel til at anvende systemer, som kortlægger samtlige beboeres færd.</p> <p>En dørklokke eller lignende, som gør opmærksom på færdsel - indkommende og udgående - ved hoveddøren eller havedøren, er ikke registrering af beboernes færd.</p> <p>Systemerne kan anvendes til at registrere det enkelte barns eller den enkelte unges <i>udgang fra døgninstitutionen eller opholdsstedet</i>, og bestemmelsen giver dermed ikke en adgang til at registrere barnets eller den unges færd inden for opholdsstedet. Der er ikke hjemmel til at anvende en alarm, en klokke eller lignende på døren mellem værelset og resten af døgninstitutionen eller opholdsstedet.</p> <p>Det er heller ikke lovligt at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer eller andre former for udstyr, der er egnet til kontinuerligt at overvåge en persons færd, som fx:</p> <ul style="list-style-type: none">• videokameraer eller lignende,
--------	---

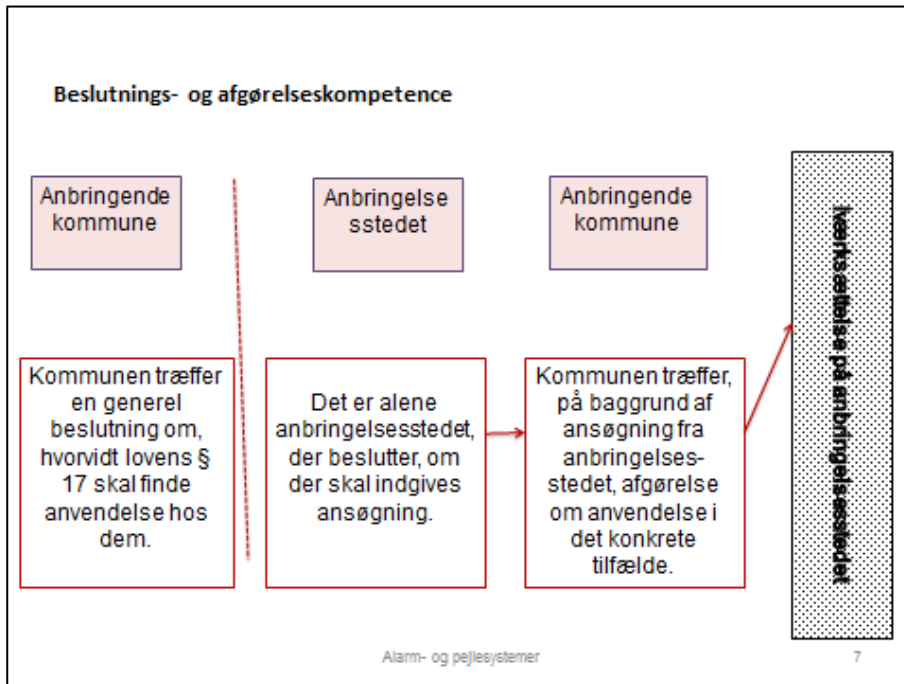
- kodelåse, der forudsætter indtastning af en særlig kode for, at døren kan åbnes, når barnet eller den unge ikke har forudsætninger for at indtaste koden, eller
- aflåsning af udgangsdøren med henblik på at tilbageholde barnet eller den unge på anbringelsesstedet.

Der er ikke tale om et generelt forbud mod aflåsning af hoved- eller gadedøre. Det afgørende er, at barnet eller den unge kan komme ud og ind, når han eller hun ønsker det.

Hoved- og gadedøre kan aflåses indefra i det omfang, disse døre normalt er låste i almindelig beboelse for at forhindre tyveri eller besøg af uvedkommende. Dette gælder både i dag- og nattetimer.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at aflåsning af en hoveddør ikke må forhindre beboerne i at gå ud, hvis de ønsker det. Er dette tilfældet, er der tale om frihedsberøvelse, medmindre det er muligt at forlade boligen gennem en eller flere centralt placerede udgangsdøre. Hvis dette er tilfældet, er reglerne ikke til hinder for at andre og mindre centralt placerede udgangsdøre aflåses.

Dias 7:

Dias 7	<p>Noter: Beslutning- og afgørelseskompetence</p> <p>Kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune (Barnets opholdskommune) skal først træffe en generel beslutning om, at de vil anvende § 17 i lov om voksenansvar. Når der er truffet beslutning om at anvende bestemmelsen, kan kommunen begynde at sagsbehandle ansøgninger om anvendelse af alarm- og pejlesystemer. Kommunen træffer herefter, i de konkrete sager afgørelse om anvendelse af alarm og pejlesystemer, hvis betingelserne i den konkrete sag er til stede.</p> <p>Det følger af lovteksten i § 17, stk. 1, at det er anbringelsesstedet, der ansøger kommunalbestyrelsen om i særlige tilfælde at træffe afgørelse om, at der i den konkrete situation kan anvendes alarm- eller pejlesystem over for et barn eller en ung.</p> <p>Kommunalbestyrelsen kan således ikke pålægge det enkelte anbringelsessted at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn eller unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, ligesom forældremyndighedsindehavere ikke selv kan ansøge kommunalbestyrelsen om, at der skal anvendes personlige alarm- eller pejlesystemer over for deres børn på anbringelsesstedet</p> <p>Kommunalbestyrelsens afgørelse skal fastsætte den periode, hvor der kan anvendes alarm- eller pejlesystem. Der kan maksimalt træffes afgørelse for en periode på fire måneder ad gangen.</p>
--------	--

Dias 8:

Betingelser for indgreb

Kommunen kan træffe afgørelse om indgreb når barnet eller den unge tilhører målgruppen og:

1. Der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet skader sig selv eller andre.
2. Det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko.
3. Forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

Alarm- og pejlesystemer

8

Noter: **Betingelser for indgreb**

Dias 8

Ifølge loven er det en betingelse for at træffe afgørelse om anvendelse af alarm- og pejlesystemer, at barnet eller den unge tilhører målgruppen, og:

1. Der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet skader sig selv eller andre.

Kommunalbestyrelsen skal ved behandlingen af ansøgninger om iværksættelse af et personligt alarm- eller pejlesystem være opmærksom på, hvilken type skade der forsøges undgået. Almindelige skader, som kan påregnes ved udendørs færdsel til fods som f.eks. fald på sneglat fortovej eller forvriddning af anklen på en ujævn vej, er ikke tilstrækkeligt grundlag for at iværksætte anvendelse af et personligt alarm- eller pejlesystem. Personskader som følge af påkørsel af for eksempel biler og tog, følger af at falde i søer og havnebassiner eller falde ned fra broer eller følger af koldt vejr, hvor der er risiko for forfrysninger, kan være eksempler på tilstrækkelige grundlag. Det er alene risikoen for personskade, der skal indgå i vurderingen, hvilket udelukker tilfælde, hvor der alene er risiko for materiel skade.

Ved vurderingen af om der skal anvendes alarm- eller pejlesystemer, skal der udover hensynet til den fysiske sikkerhed også tages hensyn til, om foranstaltningen giver barnet eller den unge større udfoldelsesmuligheder og livskvalitet, end hvis overvågningen ikke blev etableret. Et eksempel på større udfoldelsesmuligheder kunne være, at barnet kan gå en lille tur i området omkring anbringelsesstedet, fordi foranstaltningen bidrager til, at det findes forsvarligt at give barnet denne mulighed, når personalet lettere og hurtigere kan lokalisere barnet igen.

2. Det personlige alarm- eller pejlesystem skal kunne bidrage til at afværge risikoen ved barnet eller den unges færden.

Kommunalbestyrelsen skal, før der gives tilladelse til iværksættelse af foranstaltningen, være opmærksom på, om der er mindre indgribende og tryghedsskabende alternative løsninger end alarm- eller pejlesystemer. Det kan for eksempel være anvendelse af socialpædagogiske metoder eller sociale tilbud, herunder sociale relationer og menneskelig kontakt. Muligheden for at benytte sådanne alternativer skal indgå i overvejelserne om, hvorvidt personlige alarm- eller pejlesystemer er påkrævet i de enkelte tilfælde.

3. Forældremyndighedsindehaveren skal give samtykke til iværksættelse af foranstaltningen.

Anvendelsen af lovens § 17 betyder, at der sker behandling af personoplysninger om et barn eller en ung, som bliver underlagt elektronisk overvågning ved hjælp af alarm- eller pejlesystemer, derved at barnets eller den unges færden bliver registreret. Anvendelse af alarm og pejlesystemer skal ske i samarbejde med den registrerede. Det er forældremyndighedsindehaveren, der skal give samtykke til iværksættelse af foranstaltningen. Hvis der er delt forældremyndighed, skal der foreligge samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere,

Inddragelse af barnet eller den unge

Ved afgørelse om anvendelse af alarm- eller pejlesystemer skal barnets eller den unges synspunkter også tillægges passende vægt i overensstemmelse med den pågældendes alder og modenhed.

Når et barn eller en ung har en kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, kan der være et særligt behov for at give barnet eller den unge støtte og kompensation med henblik på at blive hørt.

Dias 9:

Ansøgningen

Ansøgningen fra anbringelsesstedet bør indeholde:

- 1) Den nødvendige faglige dokumentation for den pågældendes nedsatte funktionsevne.
- 2) En gennemgang af, hvilke pædagogiske metoder, der har været forsøgt anvendt forud for ansøgningen om anvendelse af et personligt alarm- eller pejlesystem, herunder oplysninger om hvordan metoderne har vist sig utilstrækkelige til at opnå formålet.
- 3) En beskrivelse af, hvordan det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge risikoen for personskade.
- 4) En gennemgang af, hvilke pædagogiske metoder der sideløbende med anvendelse af et personligt alarm- eller pejlesystem vil blive anvendt til at forsøge at gøre barnet eller den unge i stand til at færdes uden for anbringelsesstedet på egen hånd.
- 5) Oplysning om den forventede periode, i hvilken foranstaltningen vil være nødvendig.

Alarm- og pejlesystemer

9

Dias 9	<p>Noter: Ansøgningen</p> <p>Anbringelsesstedet skal sørge for en stor del af dokumentationen.</p> <p>De tre punkter, der er nævnt på diasset fremgår af bekendtgørelsens § 20 stk. 2.</p> <p>Ifølge lovbemærkningerne til voksenansvarsloven bør det ved behandling af ansøgninger om iværksættelse af anvendelse af et personligt alarm- eller pejlesystem indgå i kommunalbestyrelsens afgørelse om følgende punkter er tilstrækkeligt belyst af opholdsstedet eller døgninstitutionen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. foreligger den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte funktionsevne,2. hvorfor det med overvejende sandsynlighed kan forudsiges, at den pågældende ikke er i stand til at færdes uden for institutionen på egen hånd og hvordan et personligt alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge risikoen for personskade (risikoen),3. hvilke pædagogiske metoder, der har været forsøgt anvendt før indstilling om iværksættelse af foranstaltningen,4. hvilke pædagogiske metoder, der sideløbende med foranstaltningen vil blive anvendt til at forsøge at gøre barnet eller den unge i stand til at færdes uden for institutionen på egen hånd,5. den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige. <p>Kommunalbestyrelsen skal endvidere forholde sig til:</p> <ol style="list-style-type: none">6. om barnets eller den unges synspunkter er tillagt passende vægt i overensstemmelse med den pågældendes alder og modenhed. <p>Anbringelsesstedet bør beskrive de enkelte punkter i ansøgningen.</p>
--------	---

	Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til periodens længde på baggrund af en konkret vurdering i hver enkelt sag.
--	--

Dias 10:

Periode og fornyet ansøgning

- Afgørelser om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer kan maksimalt fastsættes for en periode på op til fire måneder ad gangen
- Perioden skal fastsættes ift. barnets eller den unges konkrete situation
- Perioden må ikke være længere end højst nødvendigt, og hvis betingelserne for anvendelse af systemet ikke længere er opfyldt, skal anvendelsen ophøre
- Er der fortsat behov, kræver det, at der indsendes ny ansøgning. Kommunalbestyrelsen kan da igen træffe afgørelse om anvendelse af alarm- og pejlesystem på max fire måneder

Alarm- og pejlesystemer

10

Dias 10	<p>Noter: Periode og fornyet ansøgning</p> <p>Afgørelser om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer kan maksimalt fastsættes for en periode på op til fire måneder ad gangen, jf. bekendtgørelsens § 20, stk. 4.</p> <p>Perioden bør i det konkrete tilfælde afspejle barnets eller den unges mulighed for at lære at færdes sikkert uden for anbringelsesstedet og må aldrig være længere end højst nødvendigt. Hvis betingelserne for iværksættelse af foranstaltningen bortfalder i løbet af perioden, skal foranstaltningen ophøre.</p> <p>Fornyet ansøgning</p> <p>Er det på et anbringelsessted opfattelsen, at der efter en periodes udløb fortsat er behov for at anvende alarm- og pejlesystemer, skal der på ny ansøges kommunalbestyrelsen om iværksættelse af foranstaltningen. Hvis betingelserne fortsat er opfyldt, kan foranstaltningen således fastsættes for flere på hinanden følgende perioder. Kommunalbestyrelsen kan dog maksimalt træffe afgørelse for en periode på op til fire måneder og først derefter på baggrund af en ny ansøgning vurdere, om betingelserne fortsat er opfyldt. Der kan dermed ikke træffes afgørelse om, at foranstaltningen automatisk kan iværksættes ved periodens udløb, hvis betingelserne fortsat er opfyldt. Kommunalbestyrelsen skal dermed med jævne mellemrum vurdere, om indgrebet er nødvendigt, og om der er fokus på, at der hele tiden skal arbejdes på at udvikle pædagogiske metoder i forhold til det enkelte barn, der i videst muligt omfang kan træde i stedet for den indgribende foranstaltning, som et personligt alarm- eller pejlesystem er.</p>
---------	---

Dias 11:

<p>Klage</p> <p>Børn og unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehavere kan klage til Ankestyrelsen over kommunens afgørelse om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer.</p> <p>Alarm- og pejlesystemer 11</p>
--

Dias 11	<p>Noter: Klage</p> <p>Anbragte børn og unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehavere kan klage over kommunens afgørelse om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer efter § 23 i voksenansvarsloven. Klagen indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger.</p> <p>Når et barn eller en ung har en kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, kan der være et særligt behov for at give barnet eller den unge alders- og handicaprelevant støtte og kompensation til at blive hørt.</p>
---------	--